

– модернізацію громадського транспорту, його інфраструктуру, рухомий склад, управління.

Список використаних джерел

1. Лобанов Е.М. Транспортная планировка городов / Е.М.Лобанов. М.: Транспорт, 1990. – 240с.
2. Вучик В.Р. Транспорт в городах, удобных для жизни // Вукан Вучик. М: Территория будущего. 2011. – 576с.
3. Пугачев И.Н. Проблемы модернизации транспортных систем городов / И.Н.Пугачев. Транспортное строительство. – 2008. - № 8. – с.5 - 9.

Аннотация

В статье рассмотрены вопросы влияния улично-дорожной сети на транспортные проблемы города. Рассмотрены направления по улучшению транспортного обслуживания города.

Ключевые слова: транспортная инфраструктура, улично-дорожная сеть, транспортные потоки, безопасность, скорость, качество, перевозчик.

Annotation

In the article the questions of influence of street-travelling network are considered on transport problems of city. Directions for the improvement of a transport maintenance of city are considered.

Keywords: transport in infrastructure, street-travelling network, traffic streams, safety, speed, quality, transportations.

Стаття надійшла до редакції у березні 2016 р.

УДК 72.012

Лоліна Н.А.²¹, канд. мист-ва, доц..
КНУКіМ, м. Київ, Україна

**МИСТЕЦЬКИЙ ПРОСТІР
У СУЧАСНІЙ МІСЬКІЙ КУЛЬТУРІ**

В статті розглянуто проблематику сучасного міської культури крізь призму мистецької складової, проаналізовано роль та місце

²¹ © Лоліна Н.А.

Проблеми розвитку міського середовища. Вип.2 (16) 2016

мистецтва та мистецьких формацій у життєдіяльності сучасного міського мешканця.

Ключові слова: міське середовище, мистецький простір, сучасна культура, мистецтво, архітектура, дизайн, творчість, людина.

Кожна культурна віха визначається цінностями, довкола яких зорієнтована життєдіяльність людини, що існує в ту чи іншу культурну епоху. Ці ж принципи формують сучасну культуру, і, відповідно, буденність сучасника, із його професійною діяльністю, дозволяям, загальними тамистецькими інтересами. В глобалізованому світі, в його різних куточках міський простір орієнтується на мешканця із наближеними по суті вподобаннями. При спробі охарактеризувати цінності нашого часу, орієнтири сучасної культури, в-першу чергу слід звернути увагу на царину інформатики та цифрових технологій, де за умов постійної потреби сучасника в їх удосконаленні, існує загроза техногенної катастрофи.

Громадські організації, державні структури, окремі особистості, лідери-активісти і представники мистецьких професій звертають увагу всесвітньої спільноти на фактори, що свідчать про те, що катастрофічна ситуація із екологією нашої планети, спрямовує та поступово зміщує цінності сучасної культури в бік екологічних а не технічних аспектів життєдіяльності людства. Здається, що такими аспектами мають опікуватись представники політичної еліти, однак, саме митці наголошують на необхідності суспільного переосмислення ставлення до культурних цінностей сьогодення.

При назріванні змін ціннісних орієнтирів та вподобань, визначень «ідеалу» або модифікації критеріїв оцінки «прекрасного» в культурі відбувається сплеск та відповідний злам у свідомості еліти суспільства, що відображається на подальшому формуванні нових віянь та пошуків себе.

Світоглядні метаморфози, частіше за все відбуваються не стільки усвідомлено, скільки підсвідомо, і саме ці передвістницькі

відчуття багато науковців вважають характерною ознакою геніальності, що трапляється генетично закладено у митців. В дійсності, зламні моменти в культурі тієї чи іншої країни зазвичай відчують та відображають своїх роботах та перформансах саме митці, наголошуючи на те, що ось він «час змін», час рішучих дій. Так, зміни можуть бути ініційовані декількома або однією із іпостасей культури – представники мистецьких професій: художники, музиканти, артисти різних жанрів. Прояв це більш тонкої матерії творчої свідомості, чи результат постійної емоційної та психічної нестабільності – це питання більше до представників психології та соціології. Однак спрямування масового поклику до змін, що авансовано художниками – є проблематичним питанням культури.

Серед робіт, що присвячені вивченню сучасного міського простору України, Європи та далекого зарубіжжя, слід підкреслити важливість наукової роботи Богдана Степановича Посацького («Простір міста і міська культура (на зламі ХХ-ХХІ ст.)» 2007), що є всебічним та глибоким дослідженням питання формування міського (урбанізованого) простору і природнього краєвиду, в роботі присутнє авторське відстоювання цінності протиставлення урбанізованого та природнього ландшафту. Проблеми міського простору, в контексті проблематики архітектурних ідентифікаторів культурних віх досліджував в своїх роботах Ігнасіо Арраухо («Архітектурна композиція» 1982). Категоріальний апарат архітектурної мови та засоби художньої виразності в архітектурному мистецтві досліджував Олексій Ельбрусевич Гутнов («Світ архітектури: Мова архітектури» 1985), Тарас Возняк («Феномен міста» 2009), Чарльз Лендрі («Витоки та перспективи креативного міста» 2012) та багатьох інших.

Національні аспекти сучасної архітектури та вплив народних традиційних мистецтв та практик на формування міського середовища та на сучасного міського мешканця, масовість культури у протиставленні із народною унікальною творчістю

Проблеми розвитку міського середовища. Вип.2 (16) 2016

розглядали в своїх роботах: О.О. Кривцун («Мистецтво нового часу» 2000), К.З Акопян («Масова культура і масове мистецтво» 2003), В. Гаков («XX століття: хроніки людства» 2002), Б.С. Черкес («Національна ідентичність в архітектурі міста» 2008), А.М. Плешкановська («Міста та епохи» 2011) та багато інших. Тим не менш, питання місця мистецького простору у сучасному міському середовищі, та його роль у формуванні сучасного міського мешканця лишається серед малодосліджених.

Ціннісні акценти культури можуть отримати інші тлумачення та можуть змістити свої орієнтири у зв'язку із політичними або економічними змінами в суспільстві або країні, при їх комплексним втручанням у статичну за характером, сформовану поколіннями культурну практику повсякденності. Потреба в змінах, або відчуття дискомфорту власного світогляду та світу навколо – причина важливості мистецької обізнаності молоді та дітей, тому що саме серед мистецтво легше за все впливати на свідомість суспільства. Край важливо усвідомлено віднестися до питання формування належної кількості мистецьких просторів при громадських організаціях, які б відповідно формували якісний розвиток мистецької свідомості суспільства.

Статистика говорить невтішні факти із скороченням фінансування всіх закладів культури: бібліотечної бази, де загальна кількість об'єктів в період на останні п'ять років скоротилась з 18600 до 16900 бібліотек (при цьому 1643 бібліотеки потребують капітального ремонту, а 58 знаходяться у аварійному стані); на 1100 об'єктів скоротилась кількість клубних об'єктів (при цьому 5575 клубних закладів потребують капітального ремонту, а 383 знаходяться у аварійному стані); було зачинено 15 театрів та припинили діяльність 3 концертні організації (період 2010-2015 рр.) [3, с.10, 28]. Єдине, що говорить за позитивні цифри це збільшення кількості музеїв на території України: загальна кількість збільшилась на 32 музеї (однак, з 543 музеїв, що

Проблеми розвитку міського середовища. Вип.2 (16) 2016

знаходяться на території України – 9 тимчасово зачинені для відвідування).

Табл.1.
Забезпечення населення закладами культури в Україні [3, 11]

	2010	2011	2012	2013	2014
Кількість на 100 тисяч осіб					
бібліотек	42,9	42,7	42,5	42,5	39,3
демонстраторів фільмів	4,8	4,9	3,7	3,5	2,9
клубних закладів	41,3	41,3	41,2	41,3	39,2
На 100 осіб					
бібліотечний фонд, примірників	715	701	696	690	600
кількість місць для глядачів у залах для демонстрування фільмів	1	1	1	1	1
кількість місць у клубних закладах	10	10	10	10	10

Звичайно при погіршенні політичної та економічної ситуації в країні, говорити про зменшення кількості культурних закладів може показатись недоречним, відтак, усвідомлення того, що Україна типово зреагувала на кризовий стан, скоротивши в-першу чергу витрати на культурний сектор говорить про доволі негативний потенційний розвиток подальших змін у культурі.

Розуміння того, що сучасна людина не просто «відбувається» в щоденній праці та дозвіллі, а перш за все вона знаходиться під впливом культури сьогодення, де від невизначеності аспектів свого існування, відігривання креативної, а не пасивної ролі в житті формує її більш стійку позицію у суспільстві. Такі характеристики сприйняття себе у соціумі можливі лише за можливості креативного проявлення сучасника у будь-якій сфері художньої діяльності. Пояснення криється в сюжетності існування сучасної

Проблеми розвитку міського середовища. Вип.2 (16) 2016

людини, що сформована довкола мистецько-творчого орієнтування буденності, де культурна складова постає тією віддушиною, де сучасна людина сама створює свій світ довкола, правильний, логічний та позитивний.

Митці стають активними учасниками комунікативного процесу в сучасному суспільстві, частіше за все виступаючи ініціаторами будь-яких перемов та діалогів із владою, суспільством в цілому. Є сенс підкреслити, що попри орієнтування на маси, митці із чіткою позицією так чи інакше орієнтуються на молодь, на покоління, що легше реагує на дії, простіше за частіше не маючи багажу досвіду, однак потребуючи визнання, легко керується і направляється.

Статистичні данні [3] фіксують зменшення загальної кількості шкіл естетичного виховання, що перебувають у сфері управління Міністерства культури України за останні п'ять років (2010 -2015 рр.) на 92 школи, а кількість зменшилась більше ніж на 16 тисяч учнів див. табл.2).

При тому, до власний десятирічний досвід роботи із студентами в Київському національному університеті культури і мистецтв говорить про те, що студенти мистецьких професій (факультет дизайну та реклами) більш вдумливо реагують на будь-які заклики, підсвідомо або усвідомлено розуміючи, що все в світі відносно, і в жодному випадку не є неоднозначним ніж студенти не творчої спеціальності (як приклад, студенти менеджменту та адміністрування об'єктів готельно-ресторанного бізнесу). Окрім того, слід відмітити, що студенти першого курсу, які до навчання у вищому закладі отримали середню освіту у художній школі або у школі мистецтв, більш зібрані на навчання та мають ширший кругозір, варіативно підходячи до теоретичного та практичного опанування майбутньої професії. Саме тому зменшення кількості закладів мистецького спрямування говорить не на користь можливих швидких змін у культурі нашої країни.

Проблеми розвитку міського середовища. Вип.2 (16) 2016

Табл.2.

Школи естетичного виховання, які перебувають у сфері управління Міністерства культури України (дані Міністерства України) [3, 80].

	Кількість шкіл, од					В них учнів, тис. осіб				
	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15
Всього шкіл у тому числі	1 399	1 398	1 397	1 395	1 307	322,4	323,9	326,9	328,9	306,1
дитячі музичні школи	833	830	824	821	797	172,6	172,3	171,9	172,5	167,7
вечірні школи загальної музичної освіти	2	2	2	2	2	0,7	0,7	0,7	0,7	0,3
дитячі художні школи	118	116	114	114	108	22,1	21,7	21,7	22,0	20,6
середні художні школи	1	2	2	2	2	0,1	0,6	0,6	0,5	0,6
дитячі школи мистецтв	422	425	432	433	377	121,6	123,4	126,7	127,8	111,7
дитячі хореографічні школи	9	9	9	9	9	1,9	1,9	2,0	2,1	2,1
дитячі школи хорового співу	8	8	8	8	8	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2
середні спеціальні музичні школи	6	6	6	6	4	2,2	2,1	2,1	2,1	1,9

Потреба у міському середовищі, що багате на об'єкти мистецького спрямування є актуальною та вагомою задачею, на яку має бути орієнтована увага сучасних політиків, держслужбовців, архітекторів та дизайнерів. Перед сучасним соціумом постає задача колективного формування естетичного і функціонального предметно-просторового середовища, із привнесеним в нього навчально-виховний аспект. Мистецтво, креативність та творчість стають елітарними та бажаними в той же час, у зв'язку основним фактором сучасної культури – цінністю вільного часу сучасного місцевого мешканця. Тож представники мистецької професійної сфери шукають засоби та прийоми збереження місця мистецтва в сучасному міському просторі та розуміння важливості його ролі в ньому, шляхом інтеграції мистецьких об'єктів у сучасне міське середовище, створенням

Проблеми розвитку міського середовища. Вип.2 (16) 2016

інтерактивного простору, що насичене мистецтвом для збагачення культури сучасної людини.

Табл.3 [3, 11]

Відвідування населенням закладів культури і мистецтв в Україні

	2010	2011	2012	2013	2014
На 100 осіб					
музеїв	41	42	44	43	33
театрів	14	14	15	15	13
концертів	9	9	10	9	6
сеансів	19	33	35	29	25

Молодь активно долучається до пошуку рішень та дій відносно існуючих або гіпотетичних проблем суспільства. Так, творчість сучасних представників мистецьких професій отримує статус комунікативної ланки між епохами та часами, стилями та тенденціями, що пов'язують різні покоління, культури та етноси через синтез мистецтв. Не дивлячись на зменшення фінансування державних закладів культури, на сьогоднішній день сформовано багато громадських організацій на волонтерських, фондових та меценатських засадах, які заповнюють нестачу місць для творчості та навчання у державних закладах. У Києві мистецькі громадські організації представлені: Фундацією Центру Сучасного Мистецтва (<http://csmart.org.ua>); Асоціацію діячів сучасного мистецтва України (м. Київ); Національним союзом майстрів народного мистецтва України (м. Київ); Центром естетичного виховання для дітей та підлітків Майстерня естрадного мистецтва Ірини Смаль (м. Київ); Молодіжною громадською організацією «Сучасний формат» (м. Київ); Громадською організацією Фонд сучасного образотворчого мистецтва Майстер (м. Київ); Громадською організацією Союз розвитку сучасного мистецтва (м. Київ); Молодіжною Громадською Організацією Арт Платформа (м. Київ);

Науково-художньою платформою Острів (м. Київ) і багатьма іншими.

Наразі в Україні відбувається хвиля національної ідентифікації, що суцільно змінює не скільки рівень сучасної культури нашої країни, оскільки формує розуміння того, якою саме Україну хотіли б бачити в близькому майбутньому її мешканці. Активно зростає кількість дизайнерських об'єднань та студій, рівень яких доволі високий, що направлені на забезпечення попиту на товари вітчизняні дизайну. У просторі великих міст України формуються громадські культурні формації, із відкритим простором для загального вжитку, де митці, художники, дизайнери можуть працювати одночасно над своїми проектами.

Такий піднесений дух мистецької думки серед молоді нашої країни говорить про зміни у свідомості суспільства, які орієнтовані на процес творчого характеру, що є необхідним кроком національної свідомості для подальшого розкриття на світовій мистецькій арені.

Використана література:

1. Архитектура: краткий справочник/ [Гл. ред. М.В. Адамчик: Гл. научн. ред. В.В. Адамчик и др.]. – Мн.: Харвест, 2004. – 624 с.
2. Даниленко В. Дизайн: підручник / В. Даниленко. / ХДАДМ, Інститут проблеми суч. Мистецтва Академії м-в України. – Х.: Во ХДАДМ, 2003. – 320 с.: іл.
3. Державна служба статистики України: Заклади Культури, мистецтва, Фізкультури та спорту України у 2014 році. - Статистичний бюлетень. - Київ – 2015, - 94 с.
4. Земпер Г. Практическая эстетика: Пер. В.Г. Камеша [Сост., вступ. статья, с.8-42, и коммент. В.Р. Аронова]. / Г. Земпер. – М.: «Искусство», 1970. – 320 с.
5. Коллингвуд Р. Дж. Принципы искусства./ Р.Дж. Коллингвуд. – М.: «Языки русской культуры», 1999. – 325 с.
6. Яцино М. Культура Индивидуализма./ Малгожата Яцино. – Х.: Гуманитарный Центр, 2012. – 280 с.

7. Fiell Ch., P. Scandinavian design: English./ Charlotte, Peter Fiell. – Köln: Taschen, 2002. – 704 p.

8. Prina Fr., Demartini E. 1000 Years of World Architecture: An Illustrated Guide. / Francesca Prina, Elena Demartini. – Milan: Thames & Hudson, Mondadory Electra spa, 2005. – 429 p.

Аннотация

В данной статье рассмотрена проблематика современной городской культуры через призму вопроса роли и места объектов искусства в жизнедеятельности современного городского жителя.

Ключевые слова: городская культура, пространство искусства, объект искусства, современная культура, искусство, архитектура, дизайн, творчество, человек.

Annotation

This article examines the problems of modern urban culture through the prism of the question of the role and place of art-spaces in the life of a modern citizen.

Key words: urban culture, art-space, modern culture, art, architecture, design, creativity, people.

Стаття надійшла до редакції у квітні 2016р.

УДК 72.01:77(045) **Трошкіна О.А.**²², канд..арх., доцент
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

**КІНЕМАТОГРАФІЧНИЙ ПРИНЦИП МОНТАЖУ
В ПОБУДОВІ СЦЕНАРІЮ СПРИЙНЯТТЯ
АРХІТЕКТУРНОГО СЕРЕДОВИЩА**

Стаття присвячена розгляду застосування кінематографічного принципу монтажу при побудові сценарію сприйняття архітектурного

²² ©Трошкіна О.А.